

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. IV. De Forma Plantarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

cinium, quia est tantum dispositio, & instrumentum, aut conditio ad hoc, ut anima possit operari in corpore: idem cum proportionem dicendum de brutis. Ad 3. ut tollatur ambiguitas in verbis, nam materia etiam est ens materiale; absolute negant materiam æquè perfectam esse, aut perfectiorem formam, saltem substantiali, quæ materiam perficit, & complet in ratione compositi substantialis, & naturæ potentis operari. Paritas de spiritu non huc spectat, cum non dentur in rerum natura duæ partes substantiales incompletæ spirituales, quæ unam substantiam spirituales per se stantem constituent, uti tamen certò datur forma spiritualis, quæ cum materia unam substantiam constituit, & naturam, nempe humanam. Quòd si duæ partes adeò dispares, uti est materia & anima spiritualis, possint ita uniri, ut unam constituent naturam completam, cur non possit materia cum alia parte, nobiliore quidem, quàm sit materia, minùs tamen nobili, quàm sit forma spiritualis, constituere unam naturam completam, potentem elicere operationes, quas sola materia elicere non potest? Nec obstat, quòd hæc forma educatur ex materia, perfectionem enim, quam materia dare non potest, accipit à causa efficiente, ut alibi explicabitur.

Qui sunt in 3. classe argumentis jam allatis addunt aliquos Script. textus, ex quibus colligunt non dari in brutis animam à sanguine distinctam, atque adeò hanc consistere in sanguine spiritali, seu subtili flammula. Sic Levit. 17. dicitur: *Anima omnis carnis in sanguine est*, imò ut habet textus Hebraicus & Græcus, *sanguis illius est*. Rursus Deuter. 12. *Hoc solum cave, ne sanguinem comedas, sanguis enim eorum pro anima est, & idcirco non debes animam comedere cum carnibus, sed super terram fundes, quasi aquam*. Resp. Peripatetici, Scripturam non accipiendam hinc esse in rigore ad Litteram, cum carnis nomine etiam veniat homo, omnis quippe caro corruperat viam suam super terram. Gen. 6. & tamen sanguis non possit esse anima hominis, quæ post mortem in sinum Abrahamæ defertur: ergo explicatione indiget, quæ apud Patres multiplex est. 1. Anima dicitur sanguis aut in sanguine causaliter, nam à conservatione sanguinis dependet animæ conservatio in corpore. 2. Significativè, quia sanguis visibilis significat animam invisibilem. Ita S. Aug. exponit lib. 2. contra Advers. legis: *sic dictum est, anima omnis carnis est sanguis, quomodo dictum est, petra erat Christus, non quia hoc erat, sed quia hoc significabatur*. 3. Mysticè, sanguis enim speciali modo fuit Deo sacer: per illum fiebat expiatio pro peccatis, & ab ejus immolatione pendeat salus hominum. Plura de brutis dicemus, ubi de causis, de motu, de vita & brutis ipsis.

§. IV.

De Forma Plantarum.

Jure etiam meritò asserunt Peripatetici, plantis inesse formam, quam vocant animam vegetativam: sunt enim tot sæculis, tot assentientium suffragiis in possessione suæ assertionis, ut inde sine gravi causa & ratione deturbari non debeant, præsertim cum ipsi rationes habeant, quibus assertionem suam efficaciter probent. Suarius lib. 1. de Anima dicit, hanc sententiam in Theologia & Philosophia certam esse, eamque probat variis Script. & SS. PP. textibus. Sic 1. ad Cor. 15. legitur: *Quod seminas, non vivificatur, nisi prius moriatur*. Hinc S. Aug. lib. de Civ. cap. 20. *Hoc genus rerum (id est plantarum) quamvis non sentiat, vivit, ac per hoc potest mori & occidi*. Unde in psalmis habetur:

& grandine occidit vineas eorum. & Dionys. cap. 6. de Div. nom. *Animantes omnes & plantæ, ut vivant, acceperunt.* Hæc autem vita per solam atomorum combinationem & motum nec propriè, nec satis explicatur: cum enim atomi sint ad omnem motum & dispositionem indifferentes, quomodo per eas explicabitur constans ille, ac stabilis nifus, qui advenit in plantis, ad certum ac determinatum operationum & proprietatum complexum, nisi alia quædam virtus intrinseca id efficiat? quomodo in eodem vase eadem terrâ pleno, eidem aëri expositâ, iisdem aquis irrigatâ nascuntur plantæ & flores magnitudine, figurâ colore, odore, sapore, virtute diversissimi? an tanta diversitas à materia nutriente? sed hæc eadem est in toto vase. An à combinatione? sed quis hæc efficit? non materia, quæ ex hac ipsâ diversitate ostenditur indifferens: Non astrorum influxus aut alia causa extrinseca, quæ cum æqualiter simili materiæ applicetur, non produceret effectus tam diversos. An igitur à semine? Enimverò in hoc latet principium vitæ, quod quærimus. Etsi enim Arist. lib. 1. de Plantis dicat: *Vita in animalibus patens est, & manifesta, in plantis verò occultior nec adeò evidens,* signa tamen non obscura vitæ deprehendimus etiam in plantis; etenim DEUS indidit ipsis virtutem faciendi semen juxta genus suum, & propagandi suam speciem: potentia autem generandi sibi simile, operandi per organa sibi propria, digerendi alimentum illudque in omnes partes dispensandi, crescendi seque conservandi per nutritionem propriam & interiorem, sunt utique signa vitæ in plantis, uti sunt signa vitæ vegetativæ in animalibus; hæc autem virtus plantis intrinseca, per quam unaquæque constituitur in sua specie, & completur in ratione naturæ potentis vitaliter operari, est ipsa anima vegetativa, quæ plantis inesse dicitur.

§. V.

Recentiorum Opinio.

Recentiores nec allegata Autoritate, nec rationum pondere moveri possunt. Ut assentiantur: etsi enim haud adeò ægrè nomen vitæ plantis concedant, negant tamen opus esse forma substantiali distincta, ut prædicta fiant omnia. Quid enim, ajunt illi, faceret hæc forma? admirandam fortè, quam in floribus & plantis conspiciamus figuram, & partium omnium symmetriam, seligendo materiam aptam, ineptam rejiciendo, disponendo partes, ordinando, totumque opus dirigendo, atque ad eam, quam miramur, perfectionem, reducendo. At quomodo hæc omnia faciat forma omnis experta cognitionis? si cæcum duntaxat nifum & impetum ei tribuas, quid opus est formâ, cum talis motus aliunde habeatur à siderum influxu, à calore subterraneo, à gravitate aëris, à salium fermentatione &c. sed motum dicis ordinatum: at quibus adminiculis illum efficit forma stupida? Ille Supremus rerum Artifex, ajunt R.R. qui prima creavit semina, ita in plantis formavit organa, ut accedente motu & aptâ materiâ, in eam disponantur figuram, atque in eam, quam sibi proposuit, excrecant magnitudinem. Exemplum suppeditant fontes, & ignes artificiales, qui has aut illas, majores aut minores induunt figuras, prout varia est canalium dispositio, figura foraminum & fissurarum, impulsus, materia &c. quæ quidem omnia imperfectiora sunt, quia imperfectiorem habent artificem.

Si aliud ipsis opponas exemplum quasi domesticum, ex quo discimus, vegetationes in corpore animali provenire ab anima, id tibi plures eorum negabunt